

Indült Bécsből, Kedden, Oktober' 17-dikén, 1826.

Görög Ország.

A' Görögök 's az ő jóakarójik most mindenek felett azon iparkodnak, hogy a' magok néhány roszakarójik miatt Angliában elveszett Hiteljelket ismét helyre állit-hassák. Igen szép plánumjokat által lehet látni egy igen jó barátjoknak Aynard úrnak a' Londoni Görög Biztosság' egyik buzgó tagjához Stanhope nevé Obersterhez írott leveléből, melynek kivonása így következik: — „

„Geneva Sept. 13-dikán 1826-ban. Uram! Az én Collégám Dalberg Herceg (ez és Aynard, a' Párisi Görög Biztosság-hoz tartoznak), mint gondolom már megmondta az Oberster úrnak, hogy a' Biztosságnak Párisban semmi egyéb célja nem lévén annál, hogy Görög országot a' maga függetlenségiért való küszködésben segítse, minden alkalmatossággal, a' melly ennek használhat, magát készséggel össze tsátolja a' Londoni Görög Biztossággal. A' Genevai 's az egyéb Helvétziai Biztosságoknak is tsak ez a' céljok, és ők szerentsésknek tartják magokat, ha ezen keresztyéni emberiségnek és szeretetnek munkájára, magokat a' Londoniakkal össze tsátolhatják.

„A' Londoni Biztosságnak a' maga egyik fő iparkodását arra kell fordítani, hogy az eddig költsönözött summákról, vagy a' régibb Deputátusoktól Orlandó és Luriotti uraktól, vagy Ricardó urtól, számot vehessen. Ehez legnagyobb keménység kívántatik. A' Görög Ország-lószák a' pénznek elpazérlásával vádoltatik; őtet

szükség megmenteni. A' költsönözött pénznek rossz meggazdálkodása (elgazdálkodása) a' veszedelem' szélére vitte Görög országot, mint hogy ez által megfosztatott azon segedelem-eszközöktől, mellyekhez méltán számot tarthatott. Ez a' rossz gazdálkodás az ő H-telét egészen semmivé tette. Nem lehet bünösebb ember azoknál, mint a' kikre ezen dolognak folytatása bízattatva volt. Mi Görög országot tsak újabb pénz-segedelemmel menthetjük-meg; pénzt pedig nem szerezhethünk különben, hanem ha azt a' szerentsélen érzést elosztatjuk, mellyet ezen pazérlás a' közönség' elméjében felelevenített. Ezen célt pedig a' dolognak szoros megvizsgálatása által échejtjük-el, melly által ezen tárgynak minden környülállásai a' közönség' elejébe terjesztessenek. Hunie Jósef úrnak nagy híre és neve, mellyet ő a' finántziára nézve szerzett magának, reménséget nyujt nékem, hogy ő mindent meg fog tenni, hogy ezen rút Cháóst rendbe szedje. Mint hogy lehetetlenség a' tsupa emberi szeretetből származó adományok által elegendő fundust össze szerkeztetni Görög ország' megszabadittatására, erre nézve nem lehet, hogy újabb költsönről ne gondoskodjunk, olly költsönről, melly egyszersmind az előbbeni Hitelezőknek hasznokkal is öszszetsatoltatva legyen.

„Én már Spaniolacki úrhoz is írtam (ez is egy nagy betsületben lévő nagy lelkű Görög) ezen tárgyra nézve. Közlöm az Oberster urral is hozzá küldött levelének egy részét, a' melly ez: — „

„Ha Görög ország, mint reménlem is, czélzása mellett állandó marad, bizonytalannal pénz-segedelemre lesz szükség: a' Görög Biztosságoknál történő aláírások azonban teljességgel ki nem elégíthetik minden szükségét. A' költsönözés pedig már most igen bajos, vagy mondhatom, hogy, tsak-nem lehetetlen. De még is próbát kell tennetek; különben meg nem tarthatjátok Hazátokat. Mint hogy éppen mostanság fog elkövetkezni a' felesztendei interest-fizetésnek ideje, jó lenne az előbbeni Hitelezőket, vagy mind vagy részint, össze gyűjteni, 's nekik azt javallani, hogy költsönözzenek még egy summát a' Görögöknek, következő feltételek szerint:

1. Valóságosan és egyenesen le kell festeni Görög Ország' mostani állapotját ezen Hitelezők előtt; el nem kell titkolni előtőlök, hogy ha Görög ország megbukik, úgy ők mindent el fognak veszteni; és pedig bizonytalannal meg fog bukni, ha pénz nem segítettik.

2. Olly javallatot kell tenni, hogy nekik Moréának legjobb tartományaiban annyit-erő föld adattassék, a' mennyi az 1824 és 1825-béli költsönözést (a' 28 millió forintokat, vagy 2,800,000 font Sterlingekét) felérje, olly módon példának okáért: hogy a' melly Hitelezőnél 1000 font Sterlings- Obligáció találtatik, kapjon azért 1200 font Sterlinget érő, 3—4 per Cent jövedelmű földet, ha most az 1000 font Sterlinghez még 200-zat ad. Biztosságot kell Angliában kinevezni a' két előbbeni Hitelezők képének viselésére: a' Görög-Ország-lószék is pedig ezen esetben megnevezze azon tartományt, melyben az Anglus Hitelezőknek bátorságosításul adandó jószágok fekszenek, 's egyszersmind kötelezze-el magát, hogy a' Hitelezőket azonnal birtokába teszi ezen földeknek, mi-helyest a' hadi történeteknek állapotja megengedi. — „A' 200 font Sterling ráadás helyett, ha erre rá nem állának

az Anglus Hitelezők, el lehetne tőlök fogadni 100 font Sterlinget is, a' melly mind együtt 280,000 font Sterlinget (2,800,000 forintot) tenne.

„A' Gőz-hajókról most semmi további magyarázatba nem akarok bocsátkozni. Ezen tekintetben írtam már Herczeg Dalberghez, Spaniolakihoz, Provosthoz. Legnagyobb szolgálatot tenne a' Görögöknek, ha ezen hajók minélhamarabb útnak indulhatnának. Ha ezen alkalmas tengeri ember, Lord Cochran e, ezen hajókat a' maga vezérlése alá kaphatja, bizonytalannal meg fogja verni a' Törököket és az Egyiptomiakat a' tengeren; 's ez a' tengeri győzelem valójában szározon való győzelem is fog lenni; mint hogy e-képpen Ibrahim Basának nem lehet Egyiptomból több segedelmet kapni, 's e-képpen el kell neki veszni. Bérekesztés képpen örömmel jelenthetem az Úrnak azt is, hogy én Petri úrtól a' mi Görög Országba küldött Ágensüktől, megnyugtató tudósításokat vettem. — „Eynard.

Orosz Birodalom.

A' közeli M. Kurírban említettett Had-hirdetés itt következik: — „

„M a n i f e s t u m!

„Azon kétségeskedések, hogy mitsoda tulajdonságuk lehessenek a' Persáknak az Orosz birodalom' hatáira való igasságtalan 's hirtelen történt beütéseik, már elenyésztek. Egy egész hónapig rá nem veheték az Orosz birodalom magát arra, hogy lehetségesnek tarttsa, hogy a' Persa Uralkodó, békességnek közepette, barátságos alkudozások között, minden veszedési fontos ok, sőt minden panaszra való szín és minden előre bocsátott Nyilatkoztatás nélkül, azt parantsolta volna sergeinek, hogy az Orosz határokat megsértvén oda beüssenek, 's azokat háborúval és lázzal borítsák-el. Azonban megsalátánk ezen

természeti vélekedésünkben. Nem valamely határunk mellett lakó Barbarus népség vala, mint ezt mi, a' mi mérséklettségünk és jó indulatunk szerént feltettük, melly azt véletlenül által lépte: magának a' Persa' Uralkodónak sergei valának, mellyek a' mi strázsa tsoportjainkat hirtelen megtámadván; határainknak belső részeire élynomultak. Nem is valamely tartományi nyughatatlan Fejedelem az, ki ezen sergeket a' Schah' parantsolataival ellenkezőleg ellenünk vezérelte; az ő tulajdon Fija az ő thronusának gondóltatható Örököse, az, a' ki őket vezéri, 's ezen beütésben kormányozza, 's a' lakosokat lázadásra buzdítja. Az erőt erő által 's a' hadat had által viszsza verni kéntelenítette, kötelességünknek tartanók azon vádat, mellyeken a' Persa Uralkodó ezen rendkívül való eszközöknek elővételét fundálja, Európának szemei előtt megezáfolni, ha tsak ezen Státusnak panaszait esmernök vagy gondolatunk által eltalálhatnók. Azonban, ámbár előttünk a' veszekedésnek se tárgya se indító oka, mellyet fegyver által kellene eligazítani, tudva nintsenek, mi tsak ugyan, az által, hogy a' Persa Udvarral való állapotunknak rövid leírását előadjuk, meg fogjuk mutatni, hogy a' Kötéseknek és a' népek törvénye minden alapjainak illy megrontatásához számot tarthattunk-e?

„Azon időben, midőn a' nevezetes győzelmek azon egyességet megkoronázták, melly az Euópai száraz földet megtartotta 's a' világnak a' bekességet viszsza adta, az Orosz birodalom' iparkodásai az Isteni gondviselés által abban a' hadakozásban is megáldattak vala, mellyet az Orosz birodalomnak a' Persák ellen fojytatni kellett. Néhány Persa tartományokat elfoglaltak vala az Orosz sergek, 's minekutánna Persia, az Orosz sergek' győzedelmeskedése után békességet kívánt volna, aláíratódék kettejek között a'

Bekesség Oktober 12-kén (24-dikén) 1813-ban. Ezen Kötés tette köztök az ölta, az ő egymás eránt való magokviselete' sinormértékét. Meg vala a' Kötésben határoztaiva alaposan a' Status quo ad praesentem, az az, hogy mind ketten megtartsák azon birtokokat, mellyekben akkor voltak, 's az Orosz Országlószéksak e' két kötelességet valóta magára a' Persa Udvar eránt: 1)ször, hogy a' Persiai Schahnak azon fíját, kit a' Schah a' maga Koronájának örökösévé nevez, törvényesnek lenni esmeri — 2)ször, hogy a' kettejek között lévő új határokat a' két rész Biztosai, a' Gulistáni Kötés szerént fogják azon tartományok szélén kijegyelni, mellyekkel az Orosz birodalom ekkor nevedett. Az első feltételt az Orosz birodalom pontosan tellesítette, mint hogy mihent tudtára esett, hogy a' Schah, Feth Ali, a' maga fíját Abbas Mirzát, a' Persa Korona' Örökösévé határozta, haladék nélkül megesmerte őtet, mint gondóltatható Koronaörököst. Hanem a' második feltétel néminémű nehézségekre adott alkalmatosságot, mellyek közzül a' legfontosabb nem vala még eligazítatva, midőn az Orosz birodalmat az a' szomorúság érdeklette, hogy az a' Nagy Monarkha meghalt, a' ki ezen birodalomnak boldogságát és ditsősségét illy nagyon fel emelte. Az alkudozások azonközben azután is folytattattak, 's a' Sándor Császár' mérséklett Politikáját még a' kissébb akadályokra nézve is különösen kimutatták. Abban állott vala ezen bölts Monarkhának Politikája, hogy a' Persa Udvarral való alkudozásokban mindenkor azon kékességnek, barátságnek és jó akaratnak systemája követtessék, mellyet az ő Kabinetje minden külső Országok eránt mindenkor követett. Az ő Nagykövetei és Ágensei, kik a' Teheráni Udvarnál voltak, olly utasítással küldettettek oda, hogy a' Schah az ő Örököse, és Ministerci, az ő magok-

viseletjek által meggyőződhetnek a felől, hogy az Orosz birodalom csak ténnyiséget kíván, 's csak a Kötéseknek béltetését ohajtja. A' Georgiai minden Orosz Tisztikarok' elibe az az utasítás va-la adattatva, hogy magokviselete 's minden magokalkalmaztatása olyan legyen, hogy azok által Persiának a' panaszra vagy gyanura soha semmi igaz okot ne szolgáltatassanak. Végezetre azon veszekedésre nézve, mely a' két Státusok között a' feltett támodott, hogy Persia a' békességnek megkötése után egy darab földet, a' mely Tschubuf és Kopanak-Csai nevű vizek közt fekszik 's a' mely a' Kötésben az Orosz birodalomnak adatott va-la, elfoglalván, az Orosz birodalom is strázsákkal rakta va-la meg a' Gokdscha nevű tö-mellett észak-nyugotra fekvő keskeny földet, a' mely Persiáé va-la, 's csak azt kívánta Sándor Császár ezen tekintetben is hogy egyszersmind adják vissza egymásnak a' magokét, vagy pedig tserébe min-denik tsartsa-meg azt, a' minnek most bir-tokában van. Ezen új plánum eránt való jóvallat is a' Persa udvar elibe terjesz-tetett.

„Hosszas vitatások után közelíteni is kezdettek va-la egymáshoz az alkudozók 1825-ben Mártziusban; 's midőn azután az Isten Sándor Császárt magához vette, már minden környüállások azt láttattak mutatni, hogy az eddig folytatott békes-séges környüállások kívánt czélt fognak érni.

„Miklós Császár örököse lévén Fel-séges testvére' alapos gondolkodásának, buzgósággal törekedett annak nyomdokait követni. Már ezen esztendőnek Januáriusá-ban elküldötte va-la Gen. Mentschikoff Her-czeget, hogy a' Persiai Uralkodót és a' fi-ját Abbás Mirzát, a' maga thronusra lett lépéséről tudósítsa, maga pedig ő Fel-sége, tulajdon kezével írott leveleket inté-zett hozzájuk igen barátságos kifejezések-

kel, 's olly nyilatkoztatással, hogy ő Fel-sége a' Kötéseknek fenntartását és a' bé-kességnek megerősítetését kívánja. Her-czeg Mentschikoff még arra is meg-hatalmaztatott va-la, hogy azon-egyetlen egy-puntumra nézve is, mely miatt a' határ-liná-nak kijelöltetése ellécselt, egyezésre lépjen, és vagy ismét a' tseré eránt tegyen jóval-latot, vagy pedig, hogy a' Persa' Ud-varát annál is jobban megnyugtassa 's az Orosz Udvar' czélzásának egyenességét egé-szen kimutassa, a' Talyschin nevű ke-rületből is ígérjen oda egy darabot a' Per-sáknak. Az ő elejibe szabott utasításban nyilván ki volt fejeztetve: „Hogy a' Persa „Uralkodó's az Örökös Princz előtt a' Csá-„szárnak az ő igasságos-voltával össze-„tsátoltatva lévő Hatalmát rajzolja-le; 's „mutassa-meg nekik, hogy mint két biro-„dalmaknak jóva kívánja azt, hogy a' bé-„kesség által köztök helyre állítottott öz-„szetsatolódást még szorosabban megerős-„sítsék, minden egymás eránt való gya-„nakodást letegyenek; és hogy a' Császár „egyedül csak a' Gulistáni Kötésnek meg-„tartását kívánja.“

„A' Persa Udvar ellenben hadakozás-sal felele ezen Követségre. A' főbb törté-netek, melyek azólta következtek, már tudva vagynak. Herczeg Mentschikoff Per-sia' határan legnagyobb betsülettel fogad-tatott. Taurisban maga Abbás-Mirza tisztelet-tételekkel tetézte, 's a' legbékes-ségesebb indúlatrol tette bizonyossá. Nem soká az után meghívatott, hogy menjön a' Szultaniehi Lógerbe, 's ott Császária izeneteit adja maga által a' Schahnak; 's azonban éppen ekkor nagy mozgás támoda Persiában. Abbas-Mirza maga előre sietve elútozott Sultaniehe felé; 's a' Persa sereg is útnak indulának a' határ szélek felé; szél-ső strázsáinkra rájuk ütének a' Persák, 's ezek kénytelenek valának magokat vissza-vonni. Az Orosz határok ellenséges módon meglettek.

„A' Császár mind ezekről tudósítottán, célibb tsak valamellyik Persa vezér' engedetlenségének akará tulajdonítani a' történetet, mint a' ki, Fejedelmének czélzásait talám nem tudhatta volna; 's nem is kívánt ő Cs. Felsége egyebet, tsak azt, hogy az Eriváni Serdár példásan büntetessék-meg 's hivatalából tüstént tétőtödjek-le, mint hogy úgy látszott a' Császárnak, hogy e' lett volna az első Megtámadó. Hanem, mikor ezek a' parantsolatok Georgiába megérkezének, már egészen más ábrázatot vettek vala fel a' dolgok; Abbás-Mirza már vissza érkezett vala a' Szultanichi Lógerből, 's a' Persa seregek' vezérlését maga vette által. A' Karabagh nevű Orosz tartománynak egy részét már elfoglalta; a' népet támadásra ingerlette; 's az ő Emiszszáriusai a' lázzadást minden Orosz végtartományokban lakó Mohamedánus alattvalók között továbbtovább terjesztik. Az ő Proklamációji Religióért való hadat hirdetnek. Illy tselekedetek nem maradhatnak büntetés nélkül. Az Orosz birodalom hadat izen Persia ellen; 's kinyilatkoztatja, hogy minekutánna a' Gulistáni Kötés megrontott, ő a' fegyvert le nem teszi addig, míg egy betsülletes és állandó békesség által, jövődöre nézve tellyes bátorsági kezességeket és igasságos elégtételeket nem talál. Költ Moskauban Sept. 16-kán (28-kán) 1826-ban.“

A' Persa Udvartól Követ érkezett Konstanzinápolyba, kinek Daud-Aga a' neve, 's a' ki megvitte oda a' Persák és Törökök között való hadakozás' elkezdődésének bizonyos hírét. Úgy hallik, hogy a' Krimiában találtató Orosz seregeknek egy része is a' Persák ellen rendeltetett, és egyenesen a' Fekete-tengeren veszi útját oda a' Sebastopoli kikötőhelyből az Admirális Craigh vezérlése alatt lévő hajó-

kon, mellyek ezen sereget a' Phasis vize' torkolatjához fogják kiszállítani. Generál-Leutenánt Woronczoff, egyike a' Törökökkel alkudozó Orosz Biztosoknak, sietve elútozott A kirmanból Krimiába, hogy ezen seregeknek elindulását siettesse.

Portugallia.

Mint látszik ismét kezdődnek a' Spanyol és Portugallus tartományokból az ide-oda való általpártolások. A' Párisi Monitor jelenti, hogy az Almeidai egész Örző sereg a' Kommandánsnak Silveirának vezérlése alatt által ment minden motyójával együtt Spanyol országba Okastiliába a' Ciudad-Rodrigói vidékre. Ugyan ezen Almeidai szökevények között Orenseebe is érkeztek néhány emberek. Ezen tudósításban 2—3 ezer emberekre tétetik azon Portugallus katonáknak száma, kik már Spanyol országba által mentek.

Nem régen kevésbe mult-el, hogy a' Spanyol és Portugallus vég-határ mellett el nem kezdődtek a' verekedések. Gallitzia szelén Tuy nevű erős Spanyol várból az Örző sereg egy Portugallus hajóra, melly az ott találtató határ-folyóvizen lefelé crezett, kétségkívül azt gondolván, hogy tiltott portékát akar bevinni, rá ágyuzott; 's ezt a' Valenczai Portugallus lakosok látván, úgy felindultak, hogy tüstént által akartak Tuyhoz ütni; tsak a' Katona Tisztikarok tartoztatták-el őket.

Azon vakemberek 's gyermekek, kik Lisboának utzáin holmi aproság nyomtatványokat 's ujságokat kikiáltva árulnak, a' nyughatatlanokodóknak eszközül szolgáltak arra, hogy a' népet lázzadásra ingerljék. A' nyughatatlanokodók oda adtak nékiel-holmi e'féle ártatlan nyomtatványokat, de azonban más dolgoknak kikiáltozására tanították-meg őket, nem azokra,

a' mik a' nyomtatványok tárgyait tették, így sok olly dolgok kiáltoztattak ki, a' miket nem lett volna szabad kinyomtatni. Hazugságok, rágalmasz, oltásrás, 's egyéb e'-félék. Ez, igen foganatós esz-közül szolgálta egy darabig a' népnek meg-tsalattatására, és sok nyughatatlanságot okozott. A' legelékelőbb személyeket gyak-ran rútol rágalmaszták; még gyakran a' Királyt IV-dik Pedrót 's Felséges Fami-liáját se kímélték. — Hogy ezen bünhö-déseknek, így szoll a' Régens Princzasz-szony, gáta lehessen tenni, én előre is e'-kö-vetkezőket rendelem a' Király'-nevében: „

„1. Többé az utzákon e'-féle nyom-tatványokat és újságokat árulni nem sza-bad Lisbonában a' Politziai Fő Felvigyá-zónak, a' tartományokban pedig az ő Hely-tartójinak meghatalmaszása nélkül — 2. Ezen meghatalmasztatás tsak megesmért egyenességű személyeknek adattassék — 3. Kik meghatalmasztatás nélkül az utzá-kon taláttanak, elfogattanak, itélőszék' elibe állittanak, 's megbüntettetnek — 4. Azok, kik illy meghatalmasztatást kap-nak, hanem azzal vissza élvén nyugha-tatlankodtató tárgyakat hirlenek el, láz-zasztó irásokat kiáltanak ki, avvagy láz-zasztásra czélzó egyesületeket hirdetnek ki 's több e'-félék, elfogattanak 's mind ad-dig fogva tartatnak, míg vagy meg nem mutatják, hogy azon dolog, a' mit ki-kiáltottak, a' kikiáltatott irásban még ta-láttassék, vagy pedig, míg az irónak és kiadónak neveiket meg nem vallják, 's a' t.“

— Kőlt Ajudában, Sept. 22-kén 1826-ban.

A' pénzfolyamat Oktober' 16-dikén;

közép áll:

A' Státus' 5 p. Centes Obligátzióji 90 5/8

Az 1820-béli sorsosok, — —

Az 1821-béli hasonlók, 114 1/2

Béts városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligá-

tzióji, 43 1/4 forint. kelték, mind C. ben.

A' Bankó Aktziák kelték 1078 5/3 for. C. P. ben.

Magyar Ország.

Posony Okt. 11-kén.

Az e' hónap' 9-dikén meghalálozott, Fő Tisztelendő Strájter Josef Prae-post Úr temetése tegnap reggeli 9 órákor fő Papirangjához illő tisztelettel tartatott, 's meghidegült tetemei a' Sz Mártonról nevezetű városi templom' kriptájába tételteli-le a' nyugodalomra. Az Ország' Primása ő Hertzegsége vezette a' tiszteesség' tévő Fő Papi, Papi és Világi minden rendű és rangú serget, a' N. Váradí és Győri Püspök-ök, Nagyságos és Fő Tisztelendő Vurum Josef és Juranits Antal urak assistálván. A' nevezett templomban mindjárt ekkor tartattak az Exequiók is Primás ő Her-tzegsége által. Sokáig eleven emlékezet-ben fog a' boldogultnak ditső neve ma-radni.

Pestről, Okt. 11-dikén.

Ezen hónap 4-dikét, u. m. Felséges Urunknak betses neve napját, valamint más esztendőkkben, úgy most is fényes szertartással üllötték Hazánk' anyavárosá-ban. Ugyan is a' Katonáság részéről a' vár-mezején fényes egyházi czeremoniákkal öröm lövések között tartatott az Isteni szolgálat, melyre nem tsak mind a' két városi örző Katonáság fegyverben, és in-nepi öltözethen, hanem Estei Ferdinand Királyi Fő Herczeg az Ország Fő Hadi Kormányozója, továbbá mind a' két város-beli Generálisság, a' Stabalis 's egyéb Tisztek megjelentek. — Hogy a' Haza' ke-gyelmes Attyának életéért, és egészségéért a' polgári lakosok is buzgó eszedezéseiket az Egek' Urának bényujtsák, a' Pesti 's Budai Plébánia templomokban is hasonló Isteni szolgálat tartatott. — A' Fő Hadi Kormányozó Úr Ferdinand Királyi Fő Herczeg délben nagy vendégséget adott. — Estve mind a' két városi játékszin pom-pásan kivolt világosítva, 's az Énekesek szépen elzengedeztek: „Isten tartsd meg Ferencz Császárt!“

B é c s.

Az Erdélyi Cs. K. Fő Kormányselekt-nél eddig volt K. Tanácsost, Létzfalvai Meltóságos Gyárfás Jo'sef Urat, hasznos szolgálataira, érdemeire, és tudományi talentomaira való tekintetből, a' Bécsi K. Udvari Cancellariánál megüresült Udvari Tanácsosi és Referendáriusi hivatalra kinevezni kegyelmessen méltotattott Császár és Király Ő Felsege.

Ő Cs. K. Felsege T. Balás Károly Urat, az Erdélyi Első Székely Gyalog Regiment beli, penzióon lévő Kapitányt, az ő 34 esztendőig való megkülömböztetett katonai szolgálatai által szerzett érdemeire nézve, Erdélyi Nemességgel megajándékozni, 's néli a' taksafizetést is elgenedni méltotattott.

E r d é l y.

Nagy Enyed September 16-kán 1826.

Öröm napja vala a' mai nap, a' Nagy Enyeden virágzó Reformata Fő-Oskolának — örökös emlékezetet érdemlő, az Erdélyi Tudományos Intézetek' Historiájában. Ma tétetett-le t. i. azon tudományos tekintetben virágzó, de épületeiben meg rongyollott 's a' mind számosabban tóduló Ifjuság' el-fogadására már igen-is szűk Anya-Oskolának, egészszen újformában emelendő, tágas, magas, és szebb falainak szegelet köve. — Meltó a' tárgy, hogy a' Köz-jó' gyarapodásában részt-vevő Hazafiakkal közöltessék. Meltók arra az Inneplések, mellyekkel ezen nagy napot a' Fő-Oskola' Elöl-járói meg-ülték. —

Reggeli tíz óraker három ágyú lövésekkel jel-adatván, meg-szollaltak a' Reformatum Templomnak harangjai, 's a' részt-vevő sokaság a' Templomba sereglett. A'

Kollégjom' Elöl-járói, a' Testvér Kollégjomok' Küldötjeikkel együtt a' Nagyobbik Auditoriumban gyülekeztek-fel: az Ifjuság pedig a' Kollégjom' négy szegü udvarára állott-lú. — Elvégezödvrén a' harangozás, az Ifjuság, és Elöl-járók, a' Templomba indultak következendő rendel: Elöl-mentek az Alsóbb Classisbeli Tanuló gyermekek, örömöket, kalapjaik mellé szurt zöld tserfa-ágokkal, és fel-koszorúzott Zászlóikkal jelentve. Következtek-a' Togás Déákok páronként. — Kik után hat fő neimes Ifiak, az ezen Nap' emlékezetére készült, és Pergamentre írt, 's ön-táblára metszett Emlék-Írásokat, nem külömben, a' folyamatban lévő pénzek' példányjait vitték. — Itt jöttek már a' Professorok, egy Vice, és a' Fő Curator — kiket az elegyes sokaság követett — Bé-ervén a' Templomba, minekutánna az Emlék-Írások és pénzek, a' Templom' asztalára le-tétettek — el-kezdődött az Ifjuság' Muzsikai Karja, és Hármoniás Eneldése, 's annak végződésével fel-állott a' prédikáló-szekibe, Fő-Oskolánk' egyik derek Professora T. Hege-düs, Sámuel Úr, 's esmeretes érzékeny szívre-ható ékesen szollásával, Vallásos, és Hazafiui buzgóságra gerjesztette mindenneknek szívét: azon igen a' mai Innep' tárgyához illő szavakat magyarázván I. Petr. II. 5. „Ti-is mint élő kövek építessetek-fel, hogy legyenek lelki ház.“ — A' szent-Beszédet ismét Hármoniás Kar-Ének követte, melynek bé végződése után, az Ifjuság, a' Kollégjom' Elöl-járóji, és a' Sokaság, a' már említett rendel ki-takarodván, egyenesen mentek, az el-kezendő új-épület' helyére, és ott az a' végre el-készített, 's zöld ágokkal koszorúzott sátor alatt ki-tétetvén, az Emlék-Írások, és pénzek — 's helyt foglalván a' Fő Fő Vendégek, a' teméntelen sokaság, és Tanulók' serege között magasabban fel emelkedő, zöld ágakkal cücsi-

tett beszéllő helyre, fel-lépett, Tisztelendő Theologiae Professor, Tompa János Úr, 's minekutánna az Ifuság' Hármoniája, ismét egy különösen ezen tzelra készült Éneket el-énekelt, egy rövid buzgó Imádsággal, áldást kért, az áldások' Atyától, a' nagy munkára. — A' Könyörgés után az Ifuság' Kis-faludynk nemzeti Énekét — „A' Nemzetnek Teste a' Nép; Feje annak a' Király“ 's a' t. énekelt — az alatt pedig maga Kollégiumuk' Fő Inspector Curatora Bethleni Gróf Bethlen Imre Úr Ó Extzellentziája, azon fel-emelkedett Theatrumra fel-lépett, és elébb oda fel-vitetvén, 's fel-olvastatván az Emlék-Írásokat, maga-is az Ifusághoz, és a' résztvevő Gyülekezethez, ezen Napnak fontos, és emlékezetes voltáról, annak a' jövőbe való nagy bé folyásáról, 's azon háladatos érzésekről, mellyek minden jó Hazafit ma lelkesitnek, egy rövid de olyan fontos beszédet tartott, hogy midőn azt, az Uralkodó Fejedelem, a' Felsőleges Uralkodó Ház, Vallásunk' Nagysaji, és Fő Oskolánk boldogságáért, fenn-maradásáért, való fel-kiáltásokkal végezné — mindenek, főkép' pedig a' körös körül sorba álló Ifuság, nem tsak az Ó Extzellentziája kívánságait, sokszoros Éljen kiáltásokkal követnék, hanem azokat az Ó Extzellentziájának betses Életéért való hasonló kívánsággal visszánoznák — melyre Ó Extzellentziája is a' Tiszteletes Professorátusnak is. Éljent kiáltott, 's ezt is az Ifuság' sorai százszorozva échozták vissza. — Ezek meg-esvén, Muzsika zengések, és ágyú dörgések között, a' Tisztelt Fő Curátor Úr Ó Extzellentziája, a' Kollégium több Elöl-járóitól 's a' Fő Fő Vendégektől kísértetve, bé szállott a' Fundamentom kőhöz, 's annak helyére maga vetette az el-

ső kalán meszet, Ó Extzellentziája után a' Kollégium' Elöl-járói, és Fő Fő Vendégek. Azután bé-tétevrén helyére a' szegelet kő, 's az abban vágott ürességben bé helyzetődvrén, az Emlék-Írásokat, és pénzeket magába foglaló réz pléh-láda, minekutánna az üregre, egy a' Kollégium' tziimérével ékeskedő kő fedél tétevelt, és bé ragasztódott, arra, egy e' végre készült tsinos Kalapáttsal ismét Ó Extzellentziája tette az első ütést, követték a' Kollégium' Elöl-járói, és a' Fő Fő Vendégek. — Ezek után a' Gyülekezet el-oszlott — az Ifuság pedig, a' már meg-írt rendel a' Kollégiumba vissza takarodott. — Délbe a' Tisztelt Fő Curátor Úr, a' Kollégium' Elöl-járóit, és Tisztjeit, a' Ns Alsó-Fejér Vármegye, és Ns N. Enyed Városi Tiszt Urakat, az idevaló Tiszteletes Papságot, 's más főbb rendű Méltóságokat, egy pompás ebéddel meg-vendégelte, mely alatt, a' Felsőleges Fejedelemért, a' Felsőleges Uralkodó Házért, a' Haza Fő Kormányozói, Méltóságos Gubernii Praeses B. Jósika János Úr és Cancellariae Praeses B. Miske József Úr Ó Extzellentziájokért, a' Méltóságos Reformatum Fő Consistoriumért, a' Nagy Enyedi Kollégium' virágzásáért, és minden jelenlévőkért, szíves kívánság, és öröm kiáltások között üresítették a' poharát. — Estve, a' Kollégium' Épületje, a' Professzorok' szállásai, 's más rész-vevő lakosok' Házai is, meg voltak világosítva. — Az Ifuság pedig a' nevezetesebb Házak előtt, zengedező Muzsikával fejezte ki örömét. Éljen a' Népeit boldogító Fejedelem! Éljenek a' Hazának, és Vallásnak bölts Kormányozói!! Éljen a' Nagy Enyedi Kollégium' Nagy Erdemű Curatora! Éljenek annak buzgó Elöl-járói! Tanítóji! Virágozzék maga örökre!!!